

**UCHWAŁA NR XVII/107/16
RADY GMINY SOŚNO**

z dnia 23 maja 2016 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Wielowicz i Płosków

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446), uchwala się, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Wielowicz i Płosków stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sośno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Krystyna Wąsik

Załącznik do Uchwały Nr XVII/107/16
Rady Gminy Sośno
z dnia 23 maja 2016 r.

PLAN

ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WIELOWICZ I PŁOSKÓW 2016 – 2025

WIELOWICZ - PŁOSKÓW 2016 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WIELOWICZ I PŁOSKÓW 2016 – 2025

I. Charakterystyka wsi.

1. Położenie

Wielowicz i Płosków to wsie leżące w północno – zachodniej części gminy Sośno w powiecie sępoleńskim, w województwie kujawsko – pomorskim. Oddalone są ok. 14 km od Sępólna Krajeńskiego, 10 km od Więcborka oraz 50 km od Bydgoszczy. Wielowicz to stolica sołectwa o tej samej nazwie, w skład którego wchodzi wsie Płosków i Wielowicz. Położony jest na skrzyżowaniu dróg powiatowych z Sępólna do Jastrzębca oraz z Więcborka do Sośna.

Rzeźba terenu wsi jest urozmaicona – powierzchnia pagórkowata z przewagą równinnej. Występują tu w większości gleby bielicowe, pochodzenia polodowcowego. Przeważają gleby w klasach IIIa i IIIb oraz IVa i IVb.

Warunki klimatyczne są korzystne. Obszar wsi Płosków i Wielowicz, jak i całej Gminy Sośno, należy do dzielnicy klimatycznej zwanej pomorską (wg. R. Gumińskiego). Na skutek wpływu mieszaniny klimatu morskiego i kontynentalnego występuje tu duża zmienność pogody-szczególnie w okresie wiosny i jesieni.

Na terenach sołectwa Wielowicz znajduje się obszar chronionego krajobrazu Ozów Wielowickich oraz wartościowe kompleksy trwałych użytków zielonych „Łąki Mazurskie” pochodzenia organicznego (gleby torfowe, murszowo-torfowe, murszowo-mineralne i mułowo-torfowe). Tereny wsi leżą blisko granic Krajeńskiego Parku Krajobrazowego.

Obydwie wsie są zwodociągowane w 100%. Prowadzona jest z dobrym skutkiem gospodarka śmieciowa. Większość gospodarstw domowych posiada dostęp do sieci Internetu szerokopasmowego.

W Wielowiczu funkcjonują dwa sklepy ogólnospożywcze, Kółko Rolnicze oraz filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Sośnie. Znajduje się tu remiza OSP wraz ze świetlicą wiejską położoną w centrum wsi.

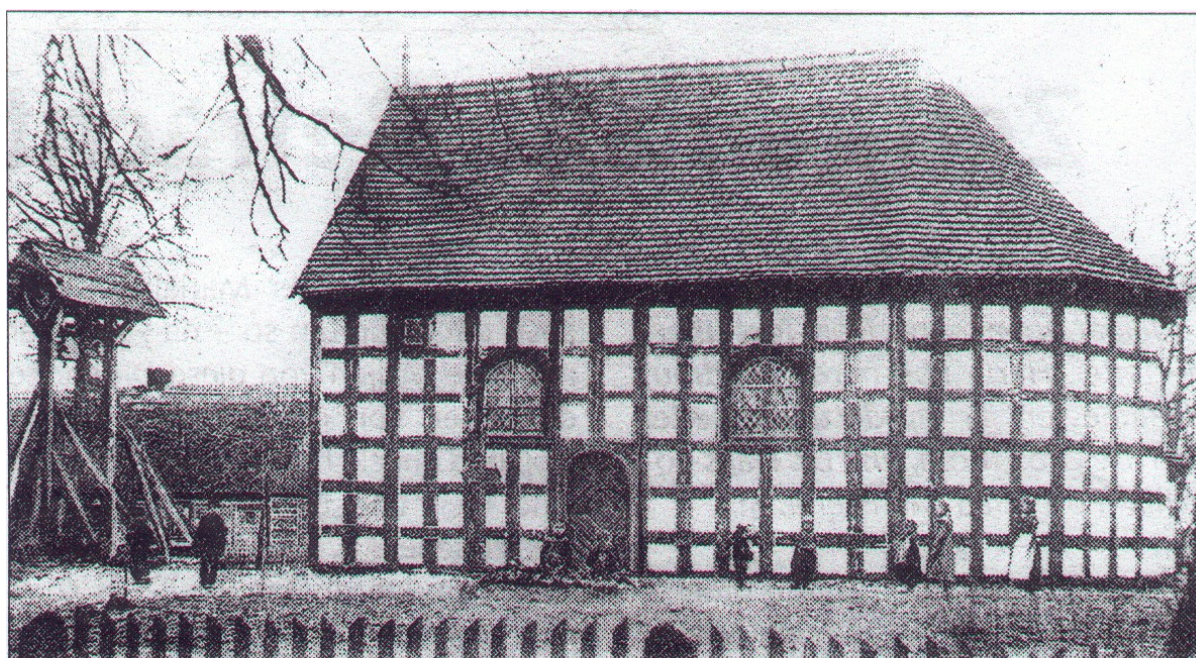
Charakter wsi jest w zasadzie rolniczy aczkolwiek część mieszkańców pracuje poza rolnictwem lub w jednostkach świadczących usługi dla rolnictwa.

2. Historia

Ślady egzystencji człowieka na terenie dzisiejszego Płoskowa i Wielowicza sięgają młodszej epoki kamienia – neolitu. Świadczą o tym miejscowe znaleziska archeologiczne – diorytowy toporek z asymetrycznym ostrzem oraz motyka kamienna.

Po raz pierwszy w dokumentach nazwa Wielowicz pojawia się z roku 1288 i 1380. Prastare nazwy: Welewici, Wyelewycz, Velowice nawiązujące prawdopodobnie do wyrazu „wiele”. W XIII w. Wielowicz należał do dóbr arcybiskupa gnieźnieńskiego. W 1287 r. doszło do układu między opatem klasztoru Byszewo (k. Koronowa) Engelbertem a arcybiskupem gnieźnieńskim Jakubem, w wyniku którego Wielowicz przypadł klasztorowi w Byszewie, w ramach wymiany za inne miejscowości. Umowa ta została zatwierdzona w 1288 r. przez Przemysława II – księcia Wielkopolski. W późniejszym okresie wsie Wielowicz i Wielowiczek przeszły w ręce rodziny Wielowieckich herbu „Zaremba” o wizerunku połowy czarnego, skaczącego lwa. Wieś przeszła później w ręce Królikowskich i Skrzetuskich, którzy byli spowinowaceni z Wielowieckimi. W XVI w. Wielowicz należy już do Kostki Zebrzydowskiego.

W XVII w. istnieje już na terenie Wielowicza kościół, który poświęcony został Apostołowi Jakubowi Starszemu. Do parafii należały również Rogalin, Sośno i Wielowiczek. O miejscowym kościele parafialnym wzmiankowano w 1617 r., kiedy arcybiskup Gembicki połączył parafię Wielowicz z Wąwelnem. W 1652 r. kościół posiadał drewnianą wieżyczkę. Obecna bryła kościoła w formie konstrukcji szachulcowej wypełnionej cegłą i gliną, pochodzi z przełomu XVII i XVIII w. W 1849 roku kościół został gruntownie wyremontowany, a także istnieje już (być może również wyremontowana lub wybudowana) drewniana dzwonnica („belkowanie do zawieszania dzwonów”), która przetrwała do 2005 r., kiedy to ks. Proboszcz Jerzy Marciniak wybudował nową - na wzór starej dzwonnicy. W październiku 1899 r. urządzono w Wielowiczu lokalny wikariat, do którego należały, oprócz samego Wielowicza i Wielowiczka, również Jastrzębiec, Rogalin i Szynwałd. Na lokalnego wikariusza mianowano w 1910 r. ks. Połomskiego, a następnie ks. Przybyszewskiego. Dzisiejszą ostateczną formę budynek kościoła otrzymał w 1910 r. po wybudowaniu wieżyczki i chóru kościelnego. Wtedy prawdopodobnie zamurowano wejście do świątyni od strony południowej, istniejące jeszcze w 1900 r.

Die Kirche von Gr. Wöllwitz Kr. Zempelburg, um 1900.

zdjęcie kościoła przed rozbudową

W protokole komisji klasyfikacyjnej z 23 marca 1773 r. mowa jest o wsi Wielowicz, której liczba włók wynosi 9, w tym ½ włóki ziemi kościelnej i ½ włóki ziemi klasztornej. W 1777 r. należało do wsi 11 włók pola sołtysiego i rolniczego, 50 włók lasu dębowego i jedna karczma. Właściciele rolni płacili czynsz gruntowy w wysokości 115 talarów i 20 Sgr. oraz dostarczali 13 korców i 8 garnców (lub miarek) berlińskiej miary owsa. Każdy rolnik posiadający włóki oddawał władzy ziemskiej 3 gęsi, 6 kur i 4 mendle jaj, uprawiał całkowicie 4 morgi ziemi i zbierał z nich plon. Ponadto 6 dni woził obornik i dostarczał 2 sążnie drewna z lasu.

16 maja 1837 roku w godzinach nocnych szalał w Wielowiczu straszliwy pożar, który pochłonął trzy istnienia ludzkie, zaś ośmiu mieszkańców doznało ciężkich poparzeń. Ponadto pożar pochłonął 6 domów, 4 stodoły i 8 obór, spaliło się przy tym 13 koni, 61 szt. bydła, 360 owiec i 500 korców zboża.

Klasa niemiecka – rok szkolny 1928/1929 (w budynku szkolnym w Szynwaldzie – od 2015r. „Dom seniora”)

W 1789 roku została założona ewangelicka szkoła, natomiast w 1861 r. wybudowano w Wielowiczu zarówno ewangelicki jak i katolicki budynek szkolny. Do szkół uczęszczały dzieci z okolicznych wsi. W szkole w Wielowiczu uczono dzieci do końca lat 90 –tych XX w. Następnie dzieci dowożono do szkół w Sośnie.

Dyrektor Franciszek Kuich z dziećmi SP Wielowicz – 1934 r.

Na przełomie XIX i XX wieku istniały w Wielowiczu również organizacje społeczne. 31 sierpnia 1885 r. założono tutaj związek rolniczy, a ok. 1917 r. istniało także towarzystwo śpiewacze „Cecylia”. Kroniki notują, że w 1919 roku w Wielowiczu zorganizowano wiec, w którym blisko 400 osób manifestowało chęć przyłączenia powiatu złotowskiego do Polski.

Wielowicz w okresie międzywojennym był stolicą gromady (gminy), podobnie jak po II wojnie światowej. Funkcjonowała tutaj Gromadzka Rada Narodowa jako przedstawicielstwo ówczesnej władzy ludowej (obecnie nieruchomości nr 27) oraz milicja (obecnie nieruchomości nr 21 i później nr 34). W skład gromady Wielowicz weszły wsie: Szynwałd, Wielowicz (z Roztokami), Rogalin i Płósków. 1 stycznia 1969 r. uległa likwidacji gromada Wielowicz, która włączona została w całości do gromady Sośno, a od 1 stycznia 1973 roku Płósków i Wielowicz wchodzi już w skład gminy Sośno, powstałej z połączenia gromady Sośno i Wąwelno.

Płósków – koniec lat 40-tych XX w.(obowiązkowe dostawy zbóż)

Ważnym wydarzeniem dla wsi była jej elektryfikacja, która miała miejsce pod koniec lat 50 – tych XX w. Wodociąg w Wielowiczu wybudowano w latach 70 – tych, natomiast na wybudowaniu (Wielowicz – Góry) w połowie lat 90 – tych XX w. W Płoskowie wodociąg powstał w 2009 r.

Wielowicz - posterunek milicji obywatelskiej

3. Ludność

Wielowicz liczy 194 mieszkańców, co stanowi blisko 3,8% ogółu mieszkańców gminy (5148). Płosków zamieszkuje 50 osób. W Wielowiczu znajdują się tu 42 budynki mieszkalne, natomiast w Płoskowie 9. Mieszkańcy bardzo dbają o porządek i estetykę terenu wokół zabudowań. Przed domami są ogrody, w których kwitną różnokolorowe kwiaty od wczesnej wiosny po późną jesień. Ilość gospodarstw rolnych stale się zmniejsza. Obecnie już tylko 30% mieszkańców utrzymuje się wyłącznie z rolnictwa. Pozostali pracują w usługach, handlu i oświacie, zarówno na terenie gminy jak i poza nią. Bezrobocie wśród mieszkańców sołectwa jest nieduże, jednak występują nieliczne środowiska dotknięte ubóstwem oraz problemem uzależnień.

Struktura wiekowa mieszkańców sołectwa wg płci

Wiek (lata)	Wielowicz 194 mieszkańców		Płosków 50 mieszkańców		Ogółem
	K	M	K	M	
0 - 6	8	11	2	2	23
7 - 18	13	17	6	5	41
19 - 40	28	35	7	8	78
41 - 65	30	32	6	6	74
>65	11	9	4	4	28
Ogółem	90	104	25	25	244

źródło: Urzędu Gminy Sośno na dzień 31.12.2015r.

4. Organizacje społeczne

Obecnie na terenie sołectwa Wielowicz działają takie organizacje społeczne jak: Koło Gospodyń Wiejskich, Ochotnicza Straż Pożarna i GKS „Fuks” Wielowicz. Wszystkie te organizacje zrzeszają nie tylko mieszkańców Wielowicza i Płoskowa ale także mieszkańców pobliskich wiosek. Od 2010r. na terenie sołectwa działa również nieformalna grupa osób „AKTYWNI Wielowicz”.

Koło Gospodyń Wiejskich w Wielowiczu

Koło Gospodyń Wiejskich, jako jednostka organizacyjna Kółka Rolniczego, działa już od 1948 roku i zrzesza kobiety mieszkające we wsiach Wielowicz, Szynwałd i Płosków. Obecnie liczy 30 członkiń (grudzień 2015r.). Co roku KGW organizuje spotkania m.in. z okazji: Dnia Babci, Dnia Kobiet, Dnia Matki i Dziecka, spotkania opłatkowe połączone ze śpiewaniem kolęd, jasełkami itp. Ponadto organizowane są festyny na świeżym powietrzu, a także wieczorki taneczne.

25 lecie KGW Wielowicz (21.09.1974r.)

Gospodynie uczestniczą aktywnie w pracach na rzecz swego środowiska, a także gminy Sośno (dbają o placę przy świetlicy wiejskiej i samą świetlicę, zajmują się wypożyczaniem sprzętu gospodarstwa domowego, kultywują tradycje ludowe). Przy okazji organizowanych dożynek gminnych i powiatowych KGW przygotowuje wieniec dożynkowy. Organizowane są wycieczki turystyczno – krajoznawcze, a także wycieczki do miejsc kultu religijnego. Członkinie Koła już od kilku lat biorą udział w konkursach ekologicznych na szczeblu gminy o nazwie „Estetyka zagrody”, a także „Ekologia wsi”. Konkursy te pozostawiły trwałe ślady w naszych wsiach w postaci m.in. ekologicznej uprawy warzyw. Nauczono się sporządzania ekologicznego kompostu, segregacji odpadów, uporządkowania obejścia gospodarskiego. Po wejściu Polski do Unii Europejskiej (2004r.) Panie żywo interesują się zagadnieniami dotyczącymi samej Unii, jak i możliwości pozyskania funduszy zewnętrznych na rozwój wsi.

W świetlicy w Wielowiczu, którą opiekuje się KGW, organizowane są zebrania wiejskie sołectw Wielowicz i Szynwałd, spotkania integracyjne mieszkańców oraz różnego rodzaju szkolenia, dotyczące możliwości pozyskania środków finansowych z Unii, zarówno na potrzeby indywidualnych gospodarstw rolnych, przedsiębiorców jak i samej wsi.

Ochotnicza Straż Pożarna

Ochotnicza Straż Pożarna w Wielowiczu istniała już w okresie międzywojennym. Zrzeszała mieszkańców okolicznych wsi, głównie rolników, którzy w razie pożaru ratowali dobytek od ognia.

Po II wojnie światowej straż wyposażono w sikawkę ręczną przewożoną na samochodzie wojskowym.

W latach 1964 – 1965 wybudowano obecny budynek remizy OSP wraz ze świetlicą wiejską. Obecnie OSP w Wielowiczu liczy 24 członków – ochotników mieszkańców Wielowicza i pobliskich wsi. Miejskowa straż wyposażona jest w zabytkowy samochód gaśniczy marki FSC Żuk z motopompą. Do niedawna jej zadaniem podczas akcji gaśniczych było zabezpieczenie dostarczania wody dla jednostek krajowego systemu gaśniczego. Obecnie bardzo ważnym zadaniem naszych strażaków jest zabezpieczanie porządku podczas miejscowych festynów i uroczystości oraz kultywowanie tradycji.

Gminny Klub Sportowy „Fuks” Wielowicz

W wyniku inicjatywy młodzieży w 2004 r. powstał młodzieżowy zespół sportowy GKS „Fuks” skupiający młodzież z Wielowicza i innych pobliskich miejscowości. Obecnie zespół liczy ok. 30 osób. We własnym zakresie młodzież zorganizowała się i uporządkowała teren boiska szkolnego (po byłej szkole w Wielowiczu - obecnie teren Szynwałdu). Zorganizowano teren boiska do gry w piłkę nożną, na którym młodzież organizuje turnieje piłkarskie i przy okazji festyny środowiskowe, w tym charytatywne. Obecnie Klub posiada dwie drużyny piłki nożnej. Pierwsza uczestniczy w rozgrywkach „klasy B” jako stowarzyszenie sportowe, druga drużyna aktywnie bierze udział w rozgrywkach tzw. „ligi powiatowej”.

AKTYWNI Wielowicz

Od 2007 r. zauważa się w Wielowiczu wzmożoną aktywność społeczną mieszkańców wsi. Było to związane m.in. z urządzaniem tzw. Wiejskiego Parku Rekreacyjnego „Jakubek” w centrum Wielowicza. Mieszkańcy zorganizowali tam plac zabaw dla dzieci oraz miejsca rekreacyjne dla młodzieży i dorosłych. Działania te bardzo zintegrowały społeczność lokalną Wielowicza, Szywnału i Płoskwa. Dotyczy to mieszkańców zarówno różnych pokoleń wiekowych jak i przynależności (bądź nie) do organizacji pozarządowych. Od wiosny 2010r. powstała formuła działania pn. „Aktywni” – mieszkańców Wielowicza i okolicznych wsi, którzy wspólnie realizują zamierzenia w ramach obywatelskiej działalności. Dotychczas aktywne działania spowodowały m.in. wybudowanie ogrodzenia na cmentarzu, remont dachu kościoła, urządzenie siłowni przy świetlicy oraz remont i zabezpieczenie studni-żurawia w Wielowiczu. Poza tym „Aktywni”, wspólnie z innymi organizacjami, kilka razy w roku organizują imprezy środowiskowe o charakterze kulturalnym i rekreacyjnym.

II. Analiza zasobów

1. Środowisko przyrodnicze

Sołectwo Wielowicz położone jest w północno - zachodniej części Gminy Sośno. Od północy opiera się o wielki kompleks Łąk Mazurskich oraz las leśnictwa Świdwie – tereny malownicze, bogate w dzikie ptactwo i zwierzynę. Od południa natomiast granice sołectwa zamyka pasmo Gór Wielowickich – pasów (wałów) wzgórz morenowych. Powoduje to, że teren jest bardzo urozmaicony o bogatych walorach krajobrazowych.

2. Środowisko kulturowe

W Wielowiczu można zauważyć kilka ciekawych zabytków architektury. Najciekawszym jest kościół parafialny p.w. Św. Jakuba Ap. z przełomu XVII i XVIII w. Na terenie sołectwa znajdują się jeszcze bardzo charakterystyczne chaty krajeńskie, budowane z bali dębowych z połowy XIX w. Również dobrze zachowane budynki mieszkalne i inwentarskie z przełomu XIX i XX w.

3. Obiekty i tereny

- Działka budowlana (nieruchomość Nr 5) po dawnym siedlisku – gospodarstwie rolnym – własność Gminy Sośno.
- Świetlica wiejska położona w centrum wsi wraz z remizą ochotniczej straży pożarnej. Miejsce spotkań społeczności lokalnej Wielowicza jak również pobliskich wsi (Płosków, Szywnałd, Roztoki).
- Biblioteka – filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Sośnie, usytuowana w budynku komunalnym Gminy Sośno, z której korzystają zarówno dorośli mieszkańcy jak i dzieci szkolne.
- Wiejski Park Rekreacyjny „Jakubek” z placem zabaw dla dzieci oraz miejscem rekreacji dla młodzieży i dorosłych, na terenie będącym mieniem wiejskim. Usytuowany w centrum Wielowicza przy świetlicy wiejskiej, stanowi atrakcyjne miejsce zabaw i wypoczynku oraz integracji społeczności wiejskiej.
- Działki nr 154 i nr 154a (teren przy studni – żurawiu) od blisko 20 lat utrzymywany przez samorząd wiejski; teren nadający się na urządzenie mini parku etnograficznego (ekspozycja kultury i tradycji wiejskiej: narzędzia rolnicze, studnia, wóz konny itp.).
- Teren wiejski (oświatowy) przy dawnej szkole w Wielowiczu (działki nr 119/2 i 121), nadający się do wspólnego korzystania np. urządzenia parku wiejskiego – miejsca wypoczynku mieszkańców (gości – turystów).
- Sołectwo posiada grunty rolne jako mienie wsi, które przy prywatyzacji mogą stanowić kapitał finansowy dla realizacji określonych celów (zadań) społeczności lokalnej.

4. Gospodarka

Głównym elementem gospodarki sołectwa Wielowicz jest rolnictwo. Około 30 % mieszkańców utrzymuje się z pracy we własnym gospodarstwie rolnym. Na terenie Wielowicza są także dwie placówki handlowe (spółdzielcza i prywatna). Znajduje się tutaj także zakład naprawy maszyn rolniczych. Od kilku lat w Wielowiczu funkcjonuje licencjonowana szkółka sadzonek truskawek. Miejscowe Kółko Rolnicze, zajmujące się do niedawna zabezpieczeniem podstawowych usług dla rolnictwa (młócenie kombajnem, wywóz obornika, orka), wydzierżawiło swoje nieruchomości rolnikom.

Zestawienie gospodarstw (lub użytkowników) rolnych Płoskwa i Wielowicza wg. klas użytków

Grupa obszarowa	Grupa obszarowa w ha	Ilość	Ogólna powierzchnia w ha	Średnia ha
A	do 2,0	36	24,9695	0,69

B	2,01 -5,0	9	23,7768	2,64
C	5,01 -7,0	2	10,6053	5,03
D	7,01 -10,0	1	8,0800	8,08
E	10,01 -15,0	1	12,8660	12,87
H	15,01 i powyżej	15	790,6609	52,71
	Razem	64	870,9583	

źródło: Urzędu Gminy Sośno na dzień 31.12.2015r.

5. Sąsiednie miejscowości

Sołectwo Wielowicz położone jest w pobliżu malowniczo położonych jezior – niedaleko Sępólna Krajeńskiego – stolicy powiatu oraz Więcborka. Wielowicz oddalony jest 6 km od Sośna, stolicy gminy – gminnego centrum życia administracyjnego i kulturalnego. Niedaleko położone miejscowości – Przepańkowo, Rogalin i Wąwelnio z zespołami dworsko – parkowymi stanowią doskonale miejsca spacerowe.

III. Analiza mocnych i słabych stron

1. Silne strony

- wysoka aktywność społeczności lokalnej, w szczególności młodzieży,
- możliwość wykorzystania budynku świetlicy wiejskiej jako obiektu wielofunkcyjnego,
- duży potencjał gruntów wiejskich do zagospodarowania,
- bezpieczna okolica,
- atrakcyjność zasobów przyrodniczych, turystycznych oraz zasobów dziedzictwa kulturowego,
- uzbrojenie terenu.

2. Słabe strony

- słabo rozwinięta działalność pozarolnicza,
- brak kanalizacji,
- emigracja ludzi młodych do miast,
- brak nowoczesnego centrum życia kulturalnego,
- występujące środowiska z problemem uzależnień oraz ubóstwem i bezrobociem.

IV. Wizja odnowy Płaskowa i Wielowicza

Mieszkańcy sołectwa widzą swój rozwój jako zespół działań ukierunkowanych na poprawę warunków życia na wsi, głównie poprzez działania na rzecz integracji społeczności wiejskiej (festyny, rekreacja, wspólne spotkania itp.), rozbudowę bazy kulturalnej dla lepszego i bardziej efektywnego spędzania wolnego czasu, a także poprawę infrastruktury wiejskiej (drogi, chodniki, przystanki autobusowe).

Spółeczność wiejska zwraca uwagę również na poprawę bezpieczeństwa i estetyki wsi oraz na właściwe utrzymanie infrastruktury wiejskiej (drogi, chodniki, świetlica, przystanki autobusowe).

Potwierdziło to badanie ankietowe przeprowadzone w Płaskowie i Wielowiczu w dniach od 22 sierpnia do 7 września 2015r., w którym wzięło udział 71,25% gospodarstw domowych.

Także na licznych spotkaniach mieszkańców uznano, że priorytetowym zadaniem jest rozbudowa świetlicy wiejskiej, centrum integracyjnego, która skupia obecnie większość życia społecznego na wsi. Miejskowa świetlica wiejska jest także świetlicą dla mieszkańców Płaskowa i Szywałdu. Jest nie tylko miejscem spotkań – zebrań wiejskich dla poszczególnych wsi. Korzysta z niej zarówno młodzież jak i gospodynie z KGW oraz strażacy z OSP. Niestety warunki tego obiektu nie spełniają już wymagań sanitarnych, budynek nie jest ogrzewany ani dostatecznie ocieplony. Powstała koncepcja przebudowy pomieszczeń świetlicy i garażu remizy OSP na bibliotekę, którą planuje się przenieść z dotychczasowej siedziby (obecnie budynek nr 27), nie spełniającej wymaganych standardów. Znajdujący się przy świetlicy Wiejski Park Rekreacyjny „JAKUBEK” dopełnia jej funkcje społeczną. W Parku znajdują się

sektory dla najmłodszych, młodzieży i starszych, którzy korzystają rekreacyjnie z tego miejsca. Obiekty te stanowią naturalny kompleks integracyjno – rekreacyjny wsi i sołectwa.

Poza przebudową świetlicy, poprawę infrastruktury wiejskiej wymaga stan dróg. W dalszym ciągu będą one remontowane w technologii gruzobetonu i klinowane żwirami. Ponadto widzi się potrzebę poprawy stanu dróg oraz urządzenie parkingów w centrum Wielowicza. Przejazdy autobusów szkolnych oraz PKS, a także dogodny dojazd do świetlicy wiejskiej, wymagają umocnienia tych dróg, wraz z odpowiednim ich odwodnieniem. Poza tym bardzo duża liczba parkujących pojazdów przy kościele, determinuje urządzenie parkingów po obu stronach miejscowej świątyni. Teren parkingu od strony południowej kościoła mógłby pełnić także funkcje targowiska oraz wypoczynkową (ławeczki, zieleni). Wydaje się zasadnym urządzenie jednego przystanku autobusowego dla dzieci szkolnych oraz młodzieży dojeżdżających do szkół średnich, gdzie jedno zadanie będzie służyło wszystkim dojeżdżającym. W tym celu niezbędne będzie opracowanie koncepcji urbanistycznej urządzenia centrum, a następnie opracowanie dokumentacji technicznej urządzenia poszczególnych terenów (drogi, parkingi, przystanek autobusowy itd.).

Miejscowa Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Jakuba Ap. również widzi potrzebę remontu budynków świątyni, kostnicy oraz plebanii.

W zakresie estetyki wsi proponuje się działania zapewniające dbałości o wygląd zagród wiejskich, a także działania związane z tworzeniem i pielęgnacją terenów zielonych, nasadzeniem zieleni, w tym zasłaniającej nieatrakcyjne miejsca na wsi.

Poprawa bezpieczeństwa ma być realizowana głównie w obszarze komunikacyjnym, poprzez właściwe oznakowania dróg powiatowych i wewnętrznych sołeckich, poprawę widoczności na skrzyżowaniach dróg (ustawienie luster drogowych, likwidacja lub podkrzesanie zadrzewień), urządzenie parkingów w centrum wsi, a także montażu barierek ochronnych przy wyjściu z kościoła oraz biblioteki. W dalszym ciągu prowadzone będą działania związane z budową i remontem chodników w Płoskowie i Wielowiczu. Istnieje również potrzeba poprawy oświetlenia drogowego zarówno w centrum wsi jak i na wybudowaniu (Wielowicz Góry).

Mieszkańcy widzą konieczność realizacji działań dla prawidłowego utrzymania dotychczasowej infrastruktury wiejskiej (drogi i chodniki, świetlica wiejska, tereny rekreacyjne, zieleni, przystanki komunikacyjne, wodociągi, linie energetyczne).

V. Sposoby realizacji planów odnowy (wizji)

1. Adaptacja pomieszczeń garażu remizy OSP na bibliotekę

1) opracowanie dokumentacji – projektu budowlanego

- adaptacja zagospodarowania pomieszczenia garażowego na bibliotekę z czytelnią,
- czytelnia, gdy zajdzie taka potrzeba, powinna stanowić powiększenie obecnego pomieszczenia świetlicy (zebrania wiejskie, zabawy, imprezy okolicznościowe),
- odpowiednie zabezpieczenie zaplecza sanitarnego – ubikacje (także wybudowanie szamba lub oczyszczalni ścieków),
- węzeł grzewczy (wybór optymalnego sposobu ogrzewania: np. pompa ciepła lub „ekogroszek”);

2) remont – adaptacja pomieszczeń na bibliotekę

- należy pamiętać o wielofunkcyjności obiektu (biblioteka + czytelnia + świetlica + zaplecze kuchenne + sanitariaty; wykorzystanie: czytelnictwo, zebrania wiejskie, fitness, zabawy integracyjne, imprezy okolicznościowe, tenis stołowy, szachy, brydż, świetlica dla dzieci, zimowisko itd.),
- znaleźć pomieszczenie na garażowanie samochodu pożarniczego i motopompy;

3) urządzenie biblioteki i świetlicy wiejskiej (wraz z zapleczem kuchennym)

- pozyskanie wyposażenia (m.in. stoliki i krzesła do czytelnia, komputery, nagłośnienie do festynów i zabaw, zaplecze kuchenne).

2. Kompleksowe zagospodarowanie centrum Wielowicza

- 1) opracowanie koncepcji zagospodarowania przestrzennego centrum wsi (świetlica – biblioteka, drogi, parking, odwodnienie dróg i parkingu, oświetlanie uliczne, przystanek autobusowy, plac zabaw, tereny zieleni wiejskiej, tereny parafialne);
- 2) remont i przebudowa dróg na działce nr 10/5a (od skrzyżowania przy kościele do studni – żurawia)
  - wykonanie dokumentacji technicznej modernizacji dróg wraz z parkingiem przy kościele,
  - przebudowa i remont dróg wraz z odwodnieniem, budowa parkingu;
- 3) przebudowa remizy OSP – świetlicy wiejskiej z adaptacją części pomieszczeń na bibliotekę
  - opracowanie dokumentacji technicznej (projektu budowlanego),
  - zabezpieczenie wozu strażackiego jako zabytku ruchomego dla przyszłych pokoleń;
- 4) wyznaczenie jednego miejsca przystanku autobusowego i wybudowanie wiaty dla dzieci i młodzieży szkolnej (autobus szkolny i PKS);
- 5) pozyskanie działki nr 150 przy świetlicy na cele wiejskie (zakup, zamiana gruntów)
  - obecnie teren prywatny, często użytkowany przy organizacji festynu, idealnie nadaje się na postawienie wiaty wielofunkcyjnej (na co dzień wiatka – przystanek autobusowy, podczas festynów na wolnym powietrzu – pawilon handlowy, miejsce orkiestry lub prowadzących imprezę);
- 6) skomunalizowanie działek nr 154 i nr 154a na cele wiejskie
  - ww. działki gruntu nie są przez właściciela użytkowane; od blisko 20 lat wieś utrzymuje tam porządek (koszenie trawy, cięcie żywopłotu, utrzymanie czystości)
  - zgłoszono pomysł mieszkańców na urządzenie terenu na mini park etnograficzny (historyczne elementy wiejskie: żuraw, narzędzia rolnicze, ule, wóz konny itp.);
- 7) nasadzenie i pielęgnacja zieleni (WPR „Jakubek”, teren przy „starej szkole”, teren przy studni – żurawiu, teren przy kościele)
  - w ramach m.in. realizacji projektu „Ekologiczna inicjatywa obywatelska – rewitalizacja zieleni wiejskiej w Szywałdzie i Wielowiczu”;
- 8) remont elewacji kościoła, rewaloryzacja ogrodzenia świątyni, remont i urządzenie terenu plebani;
- 9) urządzenie terenu parafii działka nr 148 (obecnie parking dla wiernych) również na cele społeczne.

3. Integracja społeczności wiejskiej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

- 1) działalność organizacji pozarządowych i grup nieformalnych (KGW, OSP, FUKS, Aktywni)
  - organizacja festynów (dzień rodzinny, „Jakubki”, dzień ziemniaka, wycieczki rowerowe z piknikiem, wspomnienia itp.),
  - kultywowanie tradycji lokalnej (potrawy kulinarne, kolędowanie, jasełka, rękodzieło),
  - rekreacja i sport (nordic walking, siłownia na wolnym powietrzu, gry i zabawy sportowe na placu zabaw, fitness),
  - współzawodnictwo sportowe (piłka nożna, tenis stołowy, turniej sołectw),
  - organizacja wycieczek, rajdów i spacerów rodzinnych;
- 2) opracowanie i prowadzenie strony internetowej sołectwa
  - zadanie do wykonania dla młodszego pokolenia,
  - informacje o najważniejszych sprawach sołectwa, organizacjach pozarządowych, parafii, zamierzeniach sołectwa, podmiotach gospodarczych i innych itp.,
  - promocja sołectwa, gminy,
  - aktywizacja mieszkańców i informacja głównie dla młodego pokolenia,
  - ślady historyczne wsi i sołectwa, kontakt z dawnymi mieszkańcami (także z zagranicy);
- 3) założenie i prowadzenie kroniki wiejskiej i parafialnej

- w opracowaniu znajduje się egzemplarz ogromnej książki – kroniki, w której w sposób tradycyjny będzie można spisać historię oraz obecne dzieje Wielowicza i okolic, ich mieszkańców i parafian – pamiątkę dla przyszłych pokoleń;

4) działania związane z przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu

- zajęcia profilaktyczne i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży,
- warsztaty terapeutyczne dla dorosłych,
- zajęcia informatyczne dla dzieci i dorosłych.

4. Estetyka wsi

1) tereny wiejskie

- bieżące utrzymanie Wiejskiego Parku Rekreacyjnego „Jakubek” oraz innych wiejskich terenów zieleni,
- bieżące utrzymanie świetlicy i terenu przyległego,
- urządzenie mini - parku etnograficznego (historii i tradycji wsi) przy studni – żurawiu;

2) zapewnienie dbałości estetyki zagród wiejskich

- utrzymywanie czystości na chodnikach i ulicy głównie od strony wejścia do zagród wiejskich,
- nasadzenie zieleni, w tym zasłaniającej nieatrakcyjne miejsca gospodarstw (pogadanki, akcje nasadzenia zieleni parawanowej),
- współzawodnictwo – organizowanie konkursów estetyki zagród wiejskich;

3) dbałość o estetykę placówek handlowych

- dostosowanie do koncepcji zagospodarowania wsi,
- nasadzenie i utrzymanie zieleni;

4) dbałość o utrzymanie terenów parafialnych

- teren kościoła (ogrodzenie, zieleni),
- cmentarz (budowa zdroju, nasadzenie i pielęgnacja zieleni),
- remont plebani,
- teren (ogrodzenie i kwiaty) przy krzyżu w Wielowiczu i Płoskowie.

5. Utrzymanie infrastruktury wiejskiej

1) tereny rekreacyjne (plac zabaw, tereny zieleni wiejskiej)

- bieżąca pielęgnacja terenów zielonych,
- wymiana, uzupełnianie elementów placu zabaw;

2) drogi i chodniki

- remont i budowa chodników przy drodze powiatowej,
- remont dróg gruntowych (utwardzanie gruzobetonem i klinowanie żwirami),
- bieżące utrzymanie dróg gruntowych (równanie i wałowanie),
- utwardzenie dróg i urządzenie parkingów w centrum Wielowicza;

3) świetlica wiejska

- remont świetlicy – remizy OSP i adaptacja pomieszczeń na bibliotekę,
- bieżące utrzymanie pomieszczeń świetlicy – biblioteki;

4) sieć wodociągowa

- wymiana rur AC na PCV;

5) przystanki autobusowe

- budowa nowej wiaty autobusowej w Płoskowie,

- wyznaczenie jednego miejsca przystanku autobusowego w Wielowiczu i wybudowanie wiaty dla dzieci i młodzieży szkolnej (autobus szkolny i PKS),
- bieżące utrzymanie przystanków autobusowych;

6) linie energetyczne, w tym oświetlenie uliczne

- wymiana linii energetycznych (okrągłe słupy, okablowanie miedziane),
- zamontowanie dodatkowego oświetlenia ulicznego (cmentarz, wiatka autobusowa, sklep).

6. Bezpieczeństwo

1) bezpieczeństwo komunikacyjne

- właściwe oznakowanie dróg powiatowych i wewnętrznych sołeckich,
- poprawa widoczności na skrzyżowaniach dróg poprzez ustawienie lusterek drogowych oraz likwidacji zadrzewień (lub podkrzesanie) i krzewów zasłaniających widok przy wyjazdach na drogę powiatową,
- analiza dopuszczalnej prędkości pojazdów na terenie zabudowanym (na odcinkach dróg o słabej widoczności),
- urządzenie parkingów w centrum Wielowicza,
- montaż barierek ochronnych przy wyjściu z kościoła,
- budowa i remont chodników;

2) bezpieczeństwo mieszkańców

- ogrodzenie placu zabaw,
- montaż zadaszenia (wiaty) dla dzieci szkolnych,
- montaż dodatkowego oświetlenia ulicznego (w kierunku cmentarza, przy placu kościelnym, przy przystanku PKS, Wielowicz Góry),
- ograniczenie niebezpieczeństwa wałęsających się psów.

7. Rozwój przedsiębiorczości

- wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych, nowe kierunki rozwoju,
- rozbudowa placówek handlowych, dostosowanie do rynku i oczekiwań klienta,
- działalność pozarolnicza (promocja, szkolenie, tworzenie dogodnych warunków).

Harmonogram rzeczowo – finansowy przedsięwzięć

Lp.	Nazwa zadania	Cel	Przeznaczenie	Harmonogram realizacji zadania	Szacowana kwota	Źródło pozyskania środków
1	Adaptacja pomieszczeń garażu remizy OSP na bibliotekę, remont świetlicy wiejskiej	Poprawa warunków życia społeczności lokalnej – rozbudowa bazy kulturalnej	Świetlica, biblioteka	2016-2020	300 000	Gmina Sośno, Środki unijne – m.in. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020, Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020 (Oś 7 i 11: Rozwój lokalny kierowany przez społeczność - Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA) i inne
2	Kompleksowe zagospodarowanie centrum Wielowicza	Poprawa infrastruktury drogowej, bezpieczeństwa użytkowników dróg; stworzenie miejsc parkingowych	Utwardzone drogi, parkingi, wiaty autobusowe	2016-2025	500 000	Gmina Sośno, Sołectwo, Środki unijne – m.in. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 i inne
3	Integracja społeczności wiejskiej, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	Utrwalanie więzi społeczności wiejskiej; uatrakcyjnienie spędzania czasu wolnego, poprawa warunków rozwoju fizycznego i psychicznego głównie dzieci, poznanie zasad współżycia w grupie oraz własnych możliwości, walka z patologią (bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia)	Spotkania, festyny, sport, rekreacja, kultywowanie tradycji, strona internetowa, kronika wsi, aktywizacja społ., socjoterapia	2016-2025	80 000	Gmina Sośno, Sołectwo, Środki unijne – m.in. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (Poddziałanie 19.2 – Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność - Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA), Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020 (Oś 7 i 11: Rozwój lokalny kierowany przez społeczność - Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA) i inne
4	Estetyka wsi	Utrzymanie porządku i czystości we wsi, ze szczególnym uwzględnieniem zagród wiejskich	Poprawa wizerunku i estetyki wsi	2016-2025	40 000	Sołectwo, Parafia, przedsiębiorcy i mieszkańcy wsi
5	Utrzymanie infrastruktury wiejskiej	Właściwe utrzymanie dróg, chodników, świetlicy wiejskiej, terenów rekreacyjnych, zieloni, wodociągów i oświetlenia ulicznego a także przystanków	Infrastruktura wiejska (drogi, chodniki, wodociągi, świetlica, tereny	2016-1025	50 000	Gmina Sośno, Powiat Sępoleński,

		autobusowych	wiejskie			Sołectwo
6	Bezpieczeństwo	Poprawa infrastruktury drogowej, w tym chodników i oświetlenia drogowego	Bezpieczeństwo komunikacyjne, bezpieczeństwo mieszkańców	2016-2025	75 000	Powiat Sępoleński Gmina Sośno Sołectwo
7	Rozwój przedsiębiorczości	Stworzenie nowych miejsc pracy poza rolnictwem Propagowanie nowych technologii produkcji rolnej	Szkolenia, konferencje, warsztaty, pożyczki, premie na rozpoczęcie działalności gospodarczej, dotacje na rozwój istniejących przedsiębiorstw	2016-2025	40 000	Starostwo Powiatowe w Sępólnie Kraj. Środki unijne – m.in. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (Poddziałanie 19.2 – Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność - Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA), Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020 (Oś 7 i 11: Rozwój lokalny kierowany przez społeczność - Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA) i inne

Uzasadnienie

Plan odnowy miejscowości Wielowicz i Płosków 2016 – 2025 jest dokumentem strategicznym sołectwa Wielowicz, który wytycza plany działania mieszkańców Płoskowa i Wielowicza na najbliższe 10 lat. Kierunki działań wymienione w planie określono na podstawie konsultacji społecznych prowadzonych przy okazji licznych spotkań integracyjnych mieszkańców. Oprócz analizy mocnych i słabych stron sołectwa, koncepcję planu odnowy miejscowości oparto na wynikach badania ankietowego, które przeprowadzono na przełomie sierpnia i września 2015 r. wśród mieszkańców sołectwa. Sporządzenie i uchwalenie dokumentu jest elementem niezbędnym przy aplikowaniu o środki zewnętrzne dla sołectwa. Zatwierdzony przez Radę Gminy plan odnowy miejscowości zwiększy możliwość wykorzystania środków unijnych oraz przyczyni się do większego zaangażowania społeczności lokalnej w rozwój swojej miejscowości.